

Cornelis de Roder

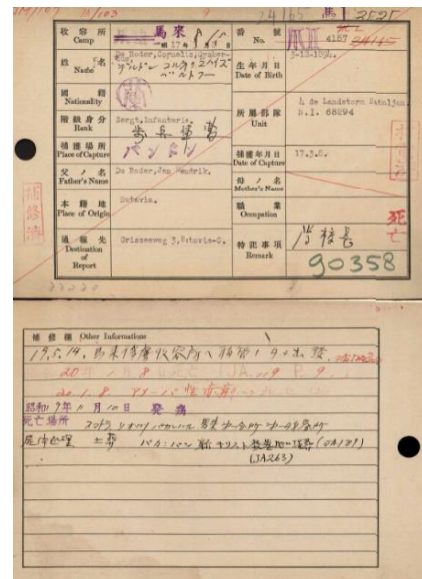

Cornelis Gijsbertus de Roder is geboren op 3 december 1894 in Rhenen. Hij was de zoon van Jan Hendrik de Roder en Maria van Ewijk. Hij trouwde op 22 juli 1920 in Rhenen met de handschoen met Johanna Levina de Zwarte (1899). Cornelis was toen al in Nederlands Indië. Ze kregen drie kinderen, Jaap, Frans en Rietie (1923).

Vanaf 1920 woonden ze in Soerabaja, waar hij werkte als onderwijzer. Van 1930 tot 1936 woonde het gezin in Djokjakarta, Cornelis was daar hoofdonderwijzer aan de Lagere Hollands-Chinese school in de benedenstad. In januari 1937 werd hij Akela bij groep 4 in Djokjakarta, NOI. Hij was daar leiding met onder andere Bob Zonneveld en Piet Schüler. Zijn dochter was hier padvindster. In september 1937 gaat het gezin voor 9 maand met verlof naar Nederland. Na terugkeer wordt Cornelis schoolhoofd van de Eerste Europese school in Batavia. Zijn zoon Jaap werd daar scout bij groep Oranje Blauw in Batavia.

Tijdens de mobilisatie was hij sergeant bij de infanterie van bij de 4de Landstorm Bataljon. Na de Japanse invasie werd hij geïnterneerd in diverse kampen op Java. Op 14 mei 1944 vertrok hij naar het krijgsgevangenkamp in Pakan Baroe. Hij moest daar werken aan de Pakan Baroe-spoorweg.

Deze spoorweg moest een spoorverbinding geven tussen Noord-Sumatra (Medan) en Midden-Sumatra (Padang), nodig voor de Japanse oorlogvoering. De spoorlijn verbond Pakan Baroe (aan de noordzijde) met Moearo (aan de zuidzijde) en werd ongeveer 220 km lang. Het werk aan de spoorweg begon op 24 mei 1944. De Pakan Baroe-spoorweg was korter dan de Birmaspoorweg, de bekendste 'dodenspoorlijn', maar het aantal slachtoffers was veel hoger. De capitulatie van

Japan op 15 augustus hielden de Japanners destijds voor de dwangarbeiders verborgen. In plaats daarvan werd, op 15 augustus 1945, tussen kamp 10 en 11 de Pakan Baroe spoorweg ceremonieel geopend. Een ceremonie met officiële toespraken, fanatiek banzai-geroep en het slaan van een goudkleurig klinknagel. De dwangarbeiders aan de Pakan Baroe spoorweg moeten hierna nog dagen doorwerken tot de gehele lijn voltooid was. Pas rond 24 augustus 1945, toen de lijn voltooid was, werd hen verteld dat de oorlog voorbij was.

Hij overleed daar op 8 januari 1945 aan dysenterie en ligt begraven op het Nederlands ereveld Leuwigajah in Cimahi.

Zijn vrouw en dochter werden geïnterneerd in kamp Tjideng, een woonwijk ten westen van het centrum van Batavia, tussen de Tjidengweg en de spoorlijn.

Meer informatie

Het Indisch Leidersblad, januari 1937

[Japanse interneringskaarten, Surname: Roder \(デルドン\) | Nationaal Archief](#)

[Cornelis Gijsbertus de Roder \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Cornelis Gijsbertus de Roder \(1894-1945\) » Stamboom Meijers » Genealogie Online](#)

[Moesson | 15 april 1990 | pagina 9 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Tjideng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[NAAM \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Soerabaijasch handelsblad » 23 aug 1937 - Art. 338 | Delpher](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 23 jul 1938 - Art. 214 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.